

Yang Semaó, anomenat el Tigre al seu poble, acudeix a la citació judicial sense tan sols haver-ne dit res a la seva dona. No se sent gens culpable. Per què s'hi hauria de sentir?

Tanmateix, aquell diumenge al vespre, en Yang no va tornar a casa. El van imputar per corrupció.

Pocs dies més tard, dicten sentència: dos anys de presó. “Es podia esperar”, diu el germà d'en Yang. “El govern li ha fet pagar el deute que tenia pendent amb ell.”

Yang Semaó ha fracassat per culpa de la democràcia, per culpa dels líders xinesos, però també per culpa seva.

Fa tres anys, a Wukan, un poble situat al sud de la Xina, dos homes van desafiar l'Estat i el partit. Al final, van obtenir una victòria destacable: van celebrar per primer cop a la Xina unes eleccions democràtiques i tots dos foren elegits per al Consell Municipal. Però, hi pot haver llibertat en un sistema que no és lliure? Aquesta qüestió encara està per resoldre.

Un d'ells és Yang Semaó, *el Tigre*, el lluitador idealista, el qual ara mateix compleix condemna a la presó després que al març li anul·lessin el càrrec. L'altre és en Lin Zulian, anomenat *la Guineu* per la seva intel·ligència i pragmatisme, ocupa actualment el càrrec de president del Consell Municipal de Wukan després de ser reelegit al març. Tots dos han lluitat per la democràcia i tots dos n'estan, a la seva manera, decebuts. Abans eren amics, ara ja ni es parlen.

—En Yang llegeix massa —diu en Lin.

—En Lin no vol barallar-se amb els líders —diu en Yang.

Què ha passat?

Wukan, un poble situat a dues hores amb cotxe de Hong Kong, amb una població d'11.689 habitants, dinou temples taoistes i un petit port pesquer, es va fer famós fa tres anys. Molt abans que els estudiants de Hong Kong sortissin al carrer, ja es plantejava la qüestió de si la Xina podria esdevenir mai un país democràtic.

Tot va començar quan uns cinquanta habitants es van manifestar contra la venda de terrenys al setembre de 2011. Feia anys que havien d'observar de braços plegats com el govern local i altres funcionaris corruptes de la ciutat veïna de Lufeng venien per una

La Guineu contra el Tigre

Les protestes d'estudiants de Hong Kong per la democràcia no són la primera revolta popular en aquest sentit, fa tres anys a Wukan (a la foto) ja es van preguntar si la Xina podria ser democràtica.

Tres anys abans de les protestes a Hong Kong, els habitants del petit poble de Wukan van celebrar eleccions lliures.

misèria terrenys a especuladors immobiliaris. De protestes com aquesta, n'hi ha milers cada any a la Xina, perquè normalment els polítics ambiciosos de província no tenen prou amb els diners que reben de Pequín, així que venen propietat pública per construir noves carreteres, complexos d'habitatges i palaus per a l'administració. D'aquesta manera, també s'enriqueixen molts funcionaris i empresaris. Malgrat les protestes, el partit sempre ha aconseguit calmar la ira dels ciutadans. Fins a l'alçament de Wukan.

L'alçament. Unes quantes setmanes abans de la detenció del Tigre, Lin Zulian, la Guineu, va desplegar quatre mapes al terra de pedra de casa seva. Portava una samarreta d'interior i ulleres gruixudes. S'havia agenollat per assenyalar al mapa què quedava d'aquell poble que l'havia vist néixer fa setanta anys i que fins feia trenta anys encara tenia 24.000 mus de camps, l'equivalent a 16 quilòmetres quadrats.

Avui dia, la carretera de Lufeng a Wukan és tan llarga, tan recta i tan ampla que un Jumbo hi podria aterrar. A la dreta s'estenen camps d'arròs fins al mar i a l'esquerra hi ha els palaus del govern local, dels cossos de seguretat i de l'administració de Lufeng. Pel bulevard hi ha escampats excrements dels búfals aquàtics de Wukan. Cent metres més endavant, hi ha el karaoke Sorra Daurada i els ponts del tren bala de Xangai.

“Els ho van donar tot pràcticament regalat”, diu en Lin. Tot va començar fa vint anys i, al principi, encara re-

bien alguna compensació de tant en tant. “Ens vam rebel·lar perquè no hi estàvem d’acord i vam decidir votar. Des de fa tres anys intentem recuperar la terra, però és més difícil del que pensàvem.”

En Lin és soldat, comerciant i membre del Partit Comunista, però això no ha estat pas un obstacle per rebel·lar-se contra els seus companys que fa temps que governen el poble i s’han enriquit amb les vendes de terrenys.

Quan van començar les protestes al setembre del 2011, l’administració de Lufeng va mirar de sufocar-les. Tres mesos més tard van detenir els cinc vilatans més rebels, un dels quals morí en custòdia policial.

En conseqüència, milers de persones van sortir al carrer, van anar a la comissaria de policia i en van expulsar els membres del Comitè Municipal, entre els quals hi havia el secretari del partit de Wukan, que havia governat des de 1970. Milers de policies van aïllar i assetjar el poble, però no el van aconseguir dominar.

Lin Zulian i Yang Semaó, els líders de la revolta, van rebutjar una acord de pau que despertava certs dubtes amb el Govern del districte. Exigien elegir un nou comitè en una votació lliure i amb vot secret. L’ex-cap del Partit de la província de Guangdong, que avui ocupa el càrrec d’un dels quatre vice-primers ministres xinesos, va sorprendre a tothom permetent la votació i, fins i tot, la va promoure entre els habitants de Wukan.

Això s’explica amb la primavera àrab que va esclatar al començament del 2011 a Tunísia. L’alçament va fascinar moltíssims joves xinesos i això inquietava el Partit. Els dirigents del Partit pensaven que potser fóra més intel·ligent deixar que Wukan votés per evitar noves protestes.

Yang Semaó, l’antic company de Lin Zulian, viu amb la seva dona i la seva filla a la banda est del poble. És una tarda assolellada, poques setmanes després de la seva detenció. Acaba d’escombrar i regar el jardí i, assegut davant d’un ventilador, renta la tetera i les tasses. En Yang parla encara més fluix i a poc a poc que en Lin. Ja no és membre del Partit, però havia fet de pescador, de pagès i de venedor d’acer abans de passar-se a la política.

Yang Semaó, batejat com el Tigre pel seu caràcter de lluitador idealista, el qual ara mateix com-

“Jo ja m’amoinava abans de l’alçament”, afirma en Yang. “L’antic comitè municipal venia a preus baixíssims un terreny rere l’altre i la gent s’exclamava. Jo els vaig dir: per què no votem un nou comitè? Fins i tot hi ha una llei per fer-ho.”

En Yang s’aixeca i agafa un llibret vermell del prestatge: *Legislació dels Comitès Municipals de la República Popular de la Xina* de la impremta estatal xinesa, de 93 pàgines. “Aquesta llei existeix des de fa anys, hi ha fins i tot qui l’ha llegida”, comenta en Yang, “com jo”.

A l’estiu del 2011, uns mesos abans de les grans protestes, va enviar als habitants de Wukan un SMS en què explicava amb 600 caràcters xinesos com s’imaginava la rebel·lió democràtica: l’elecció d’una Comissió Electoral, d’un nou Parlament Municipal i un canvi de poders.

I així va ser. Al començament del 2012 van votar més de 6.000 habitants. Primer van escollir els representants que organitzarien la votació i comptarien els vots; després, els 107 membres del Parlament i els set representants del nou Comitè Municipal. Les paperetes van anar a parar en urnes d’alumini

en un poliesportiu, tot el poble en fou testimoni.

Liu Zulian va obtenir més vots i va ser nomenat president del Consell. Yang Semaó es va convertir en el primer vice-president, responsable d’Educació. Els altres cinc membres del nou comitè es van repartir competències com la construcció de la xarxa viària, la sanitat i la neteja i gestió de residus. Tots volien unir esforços per recuperar les terres perdudes.

A les fotos que li van fer després, el rostre d’en Yang emana seriositat, orgull i satisfacció. Aquestes eleccions, diu, són una victòria per a Wukan. Una victòria per a la Xina. Més del 80% de les persones amb dret a vot el van exercir i els periodistes de Hong Kong i Pequín no van tenir cap objecció. Van ser les primeres eleccions lliures, igualitàries i amb vot secret de la Xina de les quals el món ha tingut notícia.

“Wukan no és Pequín o Xangai”, escriu un bloguer de Sina Weibo, una plataforma de microblogs, “és un petit poble de pescadors on la gent ha començat a votar i a prendre les regnes del seu destí. No ens ensenya això que la resta de xinesos també podrien fer-ho en qualsevol altre lloc?”.

pleix condemna a la presó acusat de corrupció, va ser un dels impulsors de les eleccions lliures a Wukan, que li van costar la condemna.

Poc després de les eleccions, Yang Semaó escriví amb una cal·ligrafia que expressava la confiança que sentia aleshores: “Treballem tots plegats perquè la democràcia continuï avançant. La meua ambició no decaurà mai, siguin quines siguin les dificultats que vinguin. Estic preparat perquè vessin la sang del Tigre i la meua ànima s'enfonsi en el riu dels obstacles”.

La decepció. Immediatament després de les eleccions, els membres del nou Comitè Municipal van posar-se a treballar. Pocs dies després, en Lin, el president, va anunciar la primera bona notícia: ja s'ha identificat una desena part dels terrenys venuts il·lícitament i estan pràcticament recuperats. Només unes quantes formalitats i tornarà a ser la propietat del poble.

Tanmateix, les formalitats van plantejar una qüestió delicada: encara que els terrenys s'haguessin venut de manera il·legal, perdrien els drets els nous propietaris? Alguns terrenys encara no els havien pagats, però els futurs propietaris els havien utilitzats com a avals per a crèdits bancaris. De qui són?

Els habitants de Wukan no tenen cap compassió per tals subtils.

L'humor no va trigar gaire a canviar. Un any després de les protestes del setembre, els habitants es van tornar a manifestar davant de l'Administració Municipal, però aquest cop sense el Comitè. “Per quins set sous us hem votat?”, exclamava el portaveu. “Què heu aconseguit? Res de res! Lin i Yang, el Govern us ha ben enganyat!”

Els representants estaven confusos. Des de l'estranger encara se'ls admirava com els herois de Wukan, però els seus votants els tenen per uns fracassats.

Yang Semaó, el Tigre, va ser el primer a adreçar-se als manifestants, visiblement irritat: “Haurieu de tenir mala consciència! Exigiu molt, però no accepteu res. Aquí estem resistint. Us semblen idiotes ficant-nos al Comitè? Guanyo 1.700 iuans al mes (uns 216€). Us sembla molt? Fins i tot guanyaria més de pescador”.

En Lin va seguir en Yang i va ser més suau: “Fins ara, les vendes de terrenys il·legals corresponen a una extensió de 3.000 mus. Necessitarem anys per resoldre totes les qüestions amb els propietaris. Entenc la vostra ràbia, però hauré de tenir paciència.”

Aquella tarda va canviar l'actitud entre en Lin i en Yang. Un documental d'Al-Jazeera va capturar aquest instant: en Lin va trobar les paraules d'en Yang patètiques. “Si vols guanyar una batalla, primer has de sobreviure”, va dir als membres del comitè sense mirar en Yang. “De què et serveix tot això si ja no hi seràs? De què serveix una revolució sense conseqüències polítiques?”. En Yang es va girar sense dir res.

En Yang va comprendre en aquell moment que la democràcia té molt a veure amb l'educació: “Els pagesos d'aquí són uns incultes i només pensen en el seu bé. Només van participar perquè era una cosa nova i pensaven que ho canviaria tot”.

És un conflicte que sovint condueix a revolucions: entre els somniadors que ho volen tot i els realistes que queden satisfets amb resultats més tangencials.

D'ençà, en Yang critica el seu amic: que si en Lin és al Partit Comunista, que si no es vol barallar amb els rics ni amb l'Administració del districte... ell afirma ser el qui ha traçat les estratègies i les ha posades sobre paper, però en Lin és massa covard per dur-les a terme.

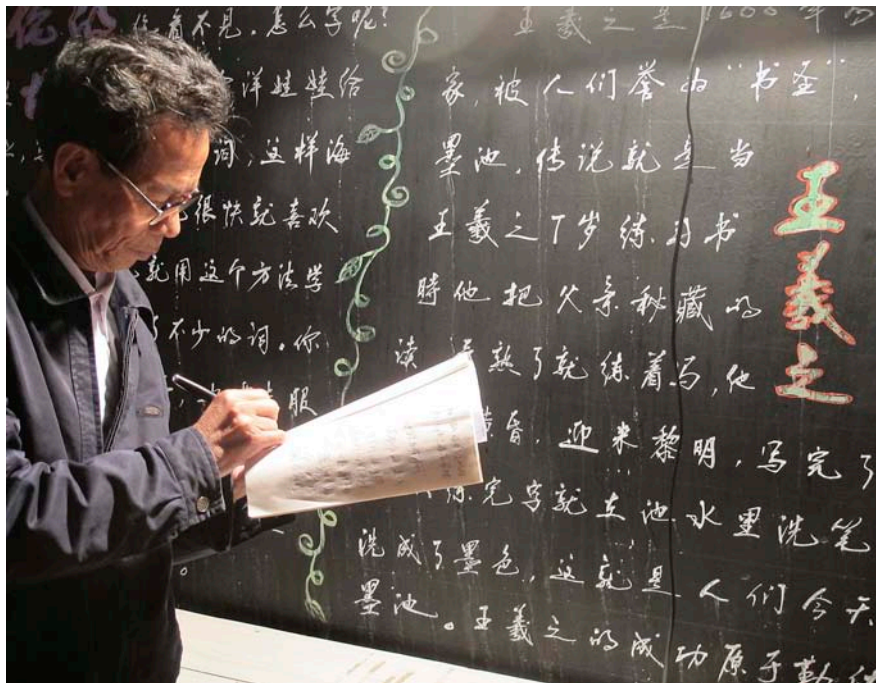
“Van robar una part de la terra als habitants més adinerats”, assegura en Yang. “He dissenyat un pla per recuperar aquests terrenys. Però en Lin es va fer enrere per por de fer enemics.”

Avui en Yang afirma desil·lusionat que a la Xina no es pot instaurar la democràcia des de baix cap a dalt. “Ho hauria de fer el govern central.”

Uns quants mesos abans de la seva disputa, al final del 2012, en Yang va cometre un cras error. El director de l'escola de Wukan li va demanar un donatiu per als professors de part del representant d'Educació com sempre s'ha fet per Any Nou. En Yang en va informar el Consell Municipal i va rebre una donació d'uns 1.270€ a través d'un mediador i la va fer arribar a l'escola després de demanar un rebut. Sap que els diners provenen d'una empresa de construcció que voldria rebre la concessió per pavimentar una carretera.

Unes quantes setmanes més tard es repeteix el mateix procediment. Aquesta vegada, el mediador diu a en Yang que aquests 1.250€ són per a ell. Ell diu que va dubtar si els hauria de tornar a enviar a l'escola o si se'ls guardava i ho decidia després de les vacances. Llavors, va exigir al mediador que tornés els diners a qui els hi hagués donat. Segons Yang, tenia mala consciència.

L'idealista s'ha convertit en víctima de la seva falta d'experiència i, potser

Lin Zulian, anomenat la Guineu per la seva intel·ligència i pragmatisme, és president del Consell Municipal de Wukan, un poble situat a tot just dues hores de Hong Kong.

la culpa de la seva derrota als altres. Diu: “Els pagesos no volen la democràcia, només les seves terres”.

L'esperança. “Resulta fàcil iniciar un moviment camperol”, afirma en Lin, el president del Consell, en la seva habitació sòbria del Consell. “Tanmateix, resulta difícil mantenir-lo en vida i recollir èxits. És clar que els pagesos són incultes i impacients, però hem de parar només per això?”

l'antic secretari del Partit li han pres el Nissan que feia servir de cotxe oficial. En Lin no en té. També ha renunciat al sou de 215€ que li oferien com a president del Consell.

Per a en Lin, han estat tan desvergonyits com per robar a tants milers i milers de pobles xinesos com Wukan, perquè la Xina no és un estat de dret. “La democràcia no sols requereix un cert nivell de cultura i paciència, sinó també respecte per la llei. Serà per lleis que hem aprovat! Si les seguíssim, ja faria temps que la Xina seria un Estat democràtic.”

En comptes d'això, el Partit ha col·locat un membre antic del Comitè a la comissió: Cai Jingqun va posar paperetes amb el seu nom a les cabines electorals i, encara que només es pogués votar per tres membres de la família, moltíssima gent va votar cinc vegades o més.

Però, tot i això, la lluita per recuperar la terra, la petició més anhelada, continua. Lin es mostra convençut: “No tot és perfecte, però és millor que abans”.

A mig camí entre Lin i Yang, al bell mig del poble, hi viu Zhang Jianxing. És el fotògraf de Wukan: fa retrats, casaments, fotos de carnet... i del seu model preferit, un noi ben plantat de 23 anys. A la paret se'l veu en fotos a la

La celebració d'unes eleccions lliures a Wukan va posar a prova el govern xinès

també, de la seva ingenuïtat. Ha caigut de ple a la trampa que probablement han preparat els seus adversaris.

Poc abans de les noves eleccions al Consell Municipal del març de 2014, van detenir i interrogar Yang Semaó per corrupció, però, al cap de poc, el van deixar en llibertat. En Lin no va moure ni un dit pel qui havia estat el seu amic. Fins i tot el va acusar de no haver retornat els diners fins que no li ho exigí el Consell Municipal.

Al març, en Yang es va presentar de nou a les eleccions, però hi va perdre. Va tornar a casa al vespre abans que es coneguessin els resultats. Afligit. Dóna

Potser Wukan no és el lloc més indicat per provar la democràcia. “Drogues, falsificació de diners i agrupacions il·legals”, Lin es lamenta, “al districte de Lufeng n'hi ha per donar i per vendre, estan plagats de corrupció.”

Com si volgués emfatitzar les seves paraules, en aquell mateix moment entra un home amb un rellotge suís d'aspecte car al despatx i deixa un paper per signar a la taula. Amb un somriure delicat, diu: “Aquest era un funcionari de Lufeng. Us puc assegurar que el rellotge era autèntic”.

No obstant això, a Wukan han retirat els privilegis dels antics líders. A

platja, en un taxi, amb amics, a Pequín i a Xangai.

En Zhang podria ser el fill d'en Yang o el nét d'en Lin, però l'edat no oculta el gran servei que ha fet per al seu poble: va ser dels primers a denunciar els robatoris de terra per Sina Weibo i a compartir un vídeo per la xarxa. D'aquesta manera, el món va saber de Wukan. I ell és un dels que n'ha sortit guanyant: fou elegit al Parlament del poble.

En Zhang explica que, unes setmanes després que en Lin esdevingués president, li van posar una gravació que deia que en Lin era un vell contrarevolucionari amb idees occidentals, que havien de conservar les normes del Partit Comunista i que seria millor que el Govern l'engarjolés. En Zhang va ensenyar l'enregistrament a en Lin. No se sap qui és el que parla. Però no se li escapa a ningú que els caps del Partit de Lufeng fan mans i mànigues perquè fracassi l'alçament.

Zhang Jianxing sap que, darrere de tot el conflicte, les forces del sistema continuen funcionant. "Ens truquen si ens reunim en cercles més amplis de gent per pensar en noves idees." Un dels set membres que van ser escollits el 2012 per al comitè va demanar asil polític als Estats Units. La filla del manifestant que va iniciar l'alçament de Wukan i va morir en custòdia policíaca encara no pot parlar públicament dels fets. Probablement, la versió més simple deu ser la veritat: en un sistema antidemocràtic no s'hi poden celebrar eleccions.

Malgrat tot, Zhang el fotògraf no comparteix la decepció d'en Yang o d'en Lin sobre l'electorat. Ell també vol compensacions per les terres robades, però és idealista, pragmàtic i optimista sobre la situació de Wukan. Fa setmanes que està a l'aguait del que passa a Hong Kong, on tota la gent de la seva edat surt al carrer per aconseguir el dret a escollir el seu propi cap de govern.

Encara que al final només aconseguíem 5.000 iuans ridículs per les terres, però, a canvi d'això, una democràcia plena, diu, hi estaria d'acord.

Bernhard Zand
© Der Spiegel

Traducció d'Oriol Vallverdú

Jornades
Miquel Martí i Pol

RODA DE TER
11-16 Nov. 2014

Ajuntament de Roda de Ter

Diputació Barcelona

MMP
Fundació Miquel Martí i Pol

BIBLIOTECA BAC DE RODA

Associació d'Amics Miquel Martí i Pol
Associació d'Amics Miquel Martí i Pol

ARC
ASSOCIACIÓ RODA DE COMERCIANTS

eunmodic.cat